

Neerlands stille kracht

De verontwaardiging naar aanleiding van de revelaties van november 2000 uit de koker van de Indonesische wetenschapper George Aditjondro was snel geluwd. Ze hadden betrekking op de rol van een aantal Nederlandse ondernemingen bij het wegmoffelen van de miljarden van ex-president Suharto. En het misbruik van een deel daarvan. **Dat wordt namelijk uit puur financiële overwegingen aangewend om de politieke onrust in sommige gebieden van Indonesië - en dan vooral de Molukken- aan te wakkeren.** Alleen daarom al is het misschien interessant om met name één van die ondernemingen wat aandachtiger onder de leeslamp te houden: de in 1970 opgerichte Equity Trust Company NV. door Jan Portein.

Volgens de aan de Universiteit van het Australische Newcastle docerende Aditjondro speelt dat administratiebedrijf een prominente rol in dit modderige geheel. Het beheert namelijk een flinke hap van de kapitalen van Suharto's dochter Tutut en twee van zijn zoons: Bambang en Tommie. Die kapitalen zijn voor een groot deel belegd in ondernemingen van Suharto-vriendelijke zakenrelaties. Om er een paar te noemen: - de Sinar Mas-groep, die via kleindochteronderneming Global Agrousa Indonesia op de Molukken over enorme bananenplantages beschikt en op exportgebied een joint venture overeenkomst heeft gesloten met **Del Monte Fresh Produce Company (1)** en **Barito Pacific**, dat in de woelige archipel eigenaar is van uitgebreide gebieden tropisch regenwoud (2).

Beide concerns zijn volgens de onderzoekers van Aditjondro betrokken bij de financiering van het geweld op de bewuste eilanden. De zowel op zakelijke als op subversieve activiteiten betrekking hebbende geldstromen zouden via Nederland lopen. Tutut heeft voor het fatsoenlijk inbedden daarvan een deel van haar financieringsvehikels ondergebracht bij de Amsterdamse bank Insinger de Beaufort, die op haar beurt de administratie aan dochteronderneming Equity Trust Company heeft gedelegeerd. Bij die company worden eveneens Bambang's belangen in bijvoorbeeld de olietankeronderneming Gotaas-Larsen Operations en Gotaas-Larsen Securities in de peiling gehouden, alsmede die van Tommie in Mangistau Munaigaz, een staatsbedrijf in Kazakstan.

Eén van de topfiguren bij Equity is Floris van de Rhee. Hij heeft in het verleden furore gemaakt als één van de eerste violisten van de uit 1976 daterende Holland Intertrust Company op het Amsterdamse Museumplein 11 (3). Talloze bedrijven en bedrijfjes van soms uiterst verdacht allooi uit binnen- en buitenland hebben in de loop der tijd om belastingtechnische redenen op dat adres een brievenbus geïnstalleerd en er een deel van de bijbehorende administratie ondergebracht. Vooral nadat in 1981 de mogelijkheden tot belastingvlucht zich voor de toestromende clientèle nog verder uitbreidden toen Holland Intertrust ook een kantoor op Curaçao vestigde. Gezien het confidentiële karakter van de werkzaamheden binnen het bedrijf was men niet erg happig op publiciteit. Desondanks kwam vooral de vestiging op de Antillen af en toe in een kwade reuk te staan. De belastingaffaires rond de televisiepresentatrice Margarethe Schreinemakers en rond Peter Graf, de vader van Steffi, zorgden bijvoorbeeld bij onze oosterburen voor de nodige Scheisse. En het feit dat de vermoorde Britse grootondernemer annex Mossad-'asset' Robert Maxwell een deel van zijn duistere activiteiten via het Amsterdamse Museumplein liet lopen is de Britse autoriteiten indertijd niet ontgaan. Maar ook Van de Rhee's Equity Trust heeft een beladen verleden.

Dit artikel is verschenen in Kleintje Muurkrant nr 322, 18 juni 1998